

IŠVYKA Į VILNIUS TECH UNIVERSITETO ANTANO GUSTAIČIO AVIACIJOS INSTITUTĄ

2024 m. birželio 19 dieną buvo pasirašyta Vilniaus universiteto PEK ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VILNIUS TECH) PEK bendradarbiavimo sutartis, jau duodanti vaisių. Tų pačių metų gruodžio 4 dieną mūsų universitete buvo surengtas jungtinis seminaras – diskusija pastarojo meto aktualija – dirbtinio intelekto problematika. O šiemet balandžio 4 dieną mūsų PEK susiruošė į ekskursiją – į Vilniaus TECH Antano Gustaičio aviacijos institutą.

Prie instituto pastato Linkmenų gatvėje atvykusius 19 PEK narių maloniai pasitiko šio universiteto PEK pirmininkas prof. Algirdas Vaclovas Valiulis, lydėjęs mus visą ekskursijos laiką. Pirmiausia buvome palydėti į didžiulį angarą, kur mūsų jau laukė instituto vadovai: dekanas doc. dr. Linas Juknevičius ir prodekanas Laurynas Šišovas. Mūsų PEK prezidentas prof. Vaidutis Kučinskas, padėkojęs už suteiktą galimybę susipažinti su instituto darbais, trumpai pristatė mūsų klubo veiklą ir dekanui padovanojo knygą „Vilniaus universiteto profesoriai emeritai“.

Susipažinimas su Aviacijos instituto vadovybe ir Vilnius TECH Profesorių emeritų klubu

Ekskursijos, prasidėjusios angare, gidu tapo prodekanas L. Šišovas, pirmiausia supažindinęs mus su aviacijos instituto, veikiančio fakulteto teisėmis, istorija. 1993 m. įkurtam institutui netrukus buvo suteiktas įžymaus Lietuvos aviatoriaus ir talentingo lėktuvų konstruktoriaus Antano Gustaičio (1898 03 26 – 1941 10 16) vardas. Tai buvo visiškai pamatuotas sprendimas. A. Gustaitis, studijavęs Sankt Peterburge, o vėliau Paryžiuje, daug nuveikė, Lietuvoje kurdamas modernią aviaciją. Kaune

Aukštojoje Fredoje įkūręs aviacijos dirbtuves, 1923 m. pradėjo konstruoti lėktuvus ir beveik 15 metų (1925-1939) vadovavo savo sukonstruotų 9 tipų ANBO lėktuvų, tapusių Lietuvos aviacijos pasididžiavimu, gamybai. Specialistų nuomone, lietuviškasis ANBO beveik nenusileido užsienio lėktuvams, o didžiausiu pasiekimu laikomas lengvasis bombonešis ANBO –VIII. (Beje, santrumpos reikšmė – iki šiandien mįslė. Kaune sklido kalbos, kad tai sakinio „Antanas nori būti ore“ santrumpa). 1934 m. trimis ANBO-IV lėktuvais A. Gustaitis su kolegomis apskrido Europą. 1937 m. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. Tačiau neilgai trukus ir generolo mylimą tėvynę, ir jį patį ištiko tragiškas likimas. Sovietams okupavus Lietuvą, jau 1941 m. sausyje jis iš kariuomenės buvo atleistas, o kovo 4 d., kai bandė pereiti valstybės sieną ir pasitraukti iš okupuotos Lietuvos, jį suėmė NKVD. Išgabentas į Maskvą, pagarsėjusiame Butyrkų kalėjime spalio 16 d. buvo sušaudytas.

Simboliška, kad mūsų ekskursijos į generolo vardu pavadintą institutą laikas beveik sutapo su įžymaus Lietuvos aviacijos kūrėjo 127-osiomis gimimo ir su jo sukurto pagarsėjusio lėktuvo ANBO 100-osiomis metinėmis. Galima sakyti, kad Vilnius TECH aviacijos institute tęsiami generolo A. Gustaičio pradėti darbai ir įgyvendinama jo svajonė konstruoti šiuolaikiškus modernius lėktuvus. Apie tai ir kalbėjo instituto prodekanas, papasakojęs, kad institute bakalauro ir magistro programose, studijuoja apie 700 studentų: būsimų aeronautikos inžinierių, skrydžių valdymo specialistų ir lakūnų, įgyjančių piloto licencijas. Po penkerių metų vientisųjų orlaivių pilotavimo studijų absolventai gauna ne tik aeronautikos inžinerijos magistro laipsnį, bet ir orlaivių (lėktuvo ar sraigtasparnio) profesionalaus piloto licenciją. Absolventai, baigusieji kitas bakalauro studijų programas, gali tęsti studijas magistrantūroje. Jiems Institutas siūlo tokias studijų programas: Aerokosmoso inžinerija, automatika, elektronikos inžinerija, elektros energetikos sistemų inžinerija, informacinės elektroninės sistemos, informacinės technologijos.

Profesorius emeritas L.Kimtys prie sraigtasparnio.

Šiuo metu institute, kurio vienas siekiamų tikslų – tvarumas, kuriamas elektra varomas lėktuvas. Prodekanas paminėjo ir bendradarbiavimo su mūsų universiteto mokslininkais svarbą. Angare išvydome čia laikomus lėktuvų originalius komponentus nuo sraigtasparnio iki naikintuvo ir aerobuso.

Lėktuvai

Kai kurie ekskursantai netgi neatsispyrė pagundai į vieną tokį komponentą įlipti, įsitaisyti lakūnų darbo vietoje ir, žinoma, nusifotografuoti.

Profesorius emeritas E. Butkus ir M. Burinskienė pilotų kabinoje

Po to aplankėme įspūdingo dydžio variklių auditoriją, kurioje prodekanas nespėjo atsakinėti į susidomėjusių profesorių klausimus.

Lėktuvų varikliai

Taip pat aplookėme keletą dirbtuvių, tad galėjome susidaryti vaizdą apie darbo sąlygas ir atliekamus darbus. Pavyzdžiui, palydovų dirbtuvėse sužinojome, kad instituto mokslininkai kuria mažųjų palydovų posistemę, o bepiločių orlaivių dirbtuvėje gaminami dronai. Beje, čia apžiūrėjome prie lubų pritvirtintą sklandytuvą, maitinamą saulės energija. Dar aplookėme prototipų gamybos dirbtuves. Bet, ko gero, didžiausią įspūdį (bent jau kai kuriems ekskursantams) paliko skrydžių treniruoklis. Tuo metu šį simulatorių-lėktuvą valdė mergina, o mes turėjome progą ne tik pamatyti, bet ir pajusti, kaip lėktuvas kyla ir sklendžia ore.

VU PEK prezidentas V. Kučinskas antro piloto vietoje

Nors ekskursijos pradžioje, kaip sakyta, dekanas gidu „paskyrė“ prodekaną, tačiau visą laiką į susidomėjusių klausimus atsakinėjo abu. Taigi atsisveikindami, dėkojome abiem už puikiai surengtą labai įdomią ekskursiją ir ... už kavą, kuria pasivaikšinti buvome pakviesti, sugrįžus į angarą.

Tekstą paruošė prof. I. Valikonytė ir prof. V. Lakis